

Wnioski z analizy danych osób młodych na rynku pracy

1. Większość nowych rejestracji stanowią osoby młode do 30 r. życia (71,3 proc. napływu wśród wszystkich osób, którzy zarejestrowali się po raz pierwszy w powiatowych urzędach pracy (PUP). Zarejestrowani po raz kolejny to 32,5 proc. ogółu osób zarejestrowanych po raz kolejny. W uśrednionym stanie I–II 2023 r. osoby do 30 r.ż. to już 26,2 proc. bezrobotnych (w 72171 bezrobotnych ogółem).
2. Osoby młode to najlepsza grupa do aktywizacji. Można stosować wiele różnorodnych form, które z reguły są efektywne. Osoby młode szybko opuszczają rejestry bezrobotnych i podejmują zatrudnienie. Często korzystają z ofert subsydiowanych na staż.
3. Jak podkreślają pracownicy PUP oferty na staż są realizowane w małych firmach, od lat u tych samych pracodawców. Dowodzi to małej zmienności struktury firm. Pracodawcy chętnie podpisują umowę, która zapewnia im dotacje. Staże przyczyniają się do rozwoju firm, a w mniejszym stopniu samych bezrobotnych. Staże finansowane przez PUP powodują obniżenie kosztów funkcjonowania podmiotów, a pracodawcy korzystają z nich tylko właśnie z tego powodu. Nie przyczyniają się do lepszego opanowania czynności zawodowych przez pracownika, ponieważ pracodawcy szczególnie, gdy jest to mała firma niechętnie edukują konkretną osobę – co absorbuje ich czas i zmniejsza zyski. Właściciele firm otrzymują za osobę refundację, a zlecają do wykonania proste czynności. Nie poświęcają sporo czasu na realizację programu praktyk, wobec tego ukończenie stażu jest najliczniejszą przyczyną powrotu do ewidencji bezrobotnych – 1052 młodych bezrobotnych.
4. Znaczna ilość bezrobotnych do 30 roku życia - podejmuje prace niesubsydiowane (6855 osób) – co stanowi główną przyczynę spadku bezrobocia w tej grupie. Przy depopulacji i braku zasilania znaczną rzeszą młodych bezrobocie znacznie nie wzrasta. W I kwartale danego roku jest to wzrost sezonowy, który bez zwiększenia się ilości osób młodych nie może trwale wzrastać.
5. Drugą, co do wielkości przyczyną wyrejestrowań są formy subsydiowane (1318), które w większej części są realizowane jako staże (770).
6. Wśród aktywizowanych młodych bezrobotnych do 30 r. życia w ramach dostępnych **bonów** (nowela ustawy z 2014 r. wprowadzająca bon na **zasiedlenie, szkoleniowy, stażowy i zatrudnieniowy**) – niezmiennie najliczniej osoby bezrobotne korzystają z **bonu na zasiedlenie**. Następuje zarówno założenie własnej działalności (3 osoby) jak i podjęcie pracy poza miejscem zamieszkania (178 bezrobotnych). Najczęściej korzystają z bonu na zasiedlenie osoby po studiach, które nie mogą podjąć zatrudnienia w małych miastach i wsiach lub nie chcą pracować w swoich rodzinnych stronach czy nawet miastach średniej wielkości. Są to np. specjaliści w zawodach medycznych (lekarze) lub po kierunkach nauk ścisłych, na które popyt nowoczesna gospodarka zgłasza stale, ale z reguły jest to związane z potrzebą zmiany miejsca zamieszkania. W centrach rozwoju takich jak duże aglomeracje miejskie, pracodawcy są w stanie zaoferować młodemu człowiekowi po ukończeniu edukacji (lub nawet podczas studiów) znacznie więcej niż prowincja. Bony na zasiedlenie umożliwiają przepływ kapitału ludzkiego do centrów dla tych, którzy zostali w małych ośrodkach akademickich lub wrócili do miejsca zamieszkania i mają tam problemy z pracą. Z drugiej strony jeszcze bardziej drenują z osób wykształconych powiaty rolnicze, w których jest wyższa stopa bezrobocia jak w przemysłowych, co opisuje znacznie mniej możliwości stabilnego zatrudnienia.
7. Istnieje wiele form przepływu kapitału, a młodzi umieją korzystać z różnorodnych sposobów nowoczesnej komunikacji. Osoby młode, które pozostają w małych ośrodkach akademickich lub wracają do miejsca zamieszkania i mają tam problemy

z uzyskaniem zatrudnienia, szybko uświadamiają sobie, gdzie należy starać się o atrakcyjny angaż, który daje nie tylko adekwatne gratyfikacje do wykonywanej pracy, ale i satysfakcję z jej wykonania. Istnieje wiele cywilizacji, które są bardziej zaawansowane w rozwoju i z których można czerpać sprawdzone rozwiązania.

8. Rejestrowany kierunek odpływu zasobów ludzkich to duże ośrodki miejskie w kraju lub nawet położone w regionach UE o znacznie wyższym PKB w przeliczeniu na 1 mieszkańca. Subsydia, a szczególnie bon na zasiedlenie nie powoduje jednak lawinowego wzrostu bezrobocia np. w województwach wschodnich, ponieważ proces i tak następuje, a większość przepływów pracowników jest obecnie bardzo słabo rejestrowana w oficjalnych publikacjach i pomoc publiczna nie ma na nią znaczącego wpływu. Bony raczej umożliwiają przepływ specjalistów do dużych miast w celu nabycia doświadczenia, które otwiera drogę do dalszej emigracji za granicę RP, co wzmacnia główny trend. W powiatach rolniczych jest znacznie mniej możliwości stabilnego zatrudnienia. Są to tereny niedoinwestowane, w których rozwój, jeżeli następuje jest znacznie wolniejszy od dużych miast. Osoby po studiach często nie mogą podjąć zatrudnienia w małych miastach i wsiach lub nie chcą pracować w swoich rodzinnych stronach czy nawet miastach średniej wielkości z powodu słabych perspektyw rozwoju i ograniczonych możliwości poprawy – nawet w przyszłości. Peryferia - to tereny z brakiem sensownej strategii, w których rozwój, jeżeli następuje jest znacznie wolniejszy od obszarów metropolitarnych.